

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням спостережної ради
кредитної спілки «Добробут»
протокол № 5 від 24 березня 2020 року

Голова спостережної ради
Завгородній Д.Г.

ПОЛОЖЕННЯ
про фінансове управління кредитної спілки «ДОБРОБУТ»
(нова редакція)

м. Дніпро
2020 р.

Положення про фінансове управління кредитної спілки «Добробут» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про кредитні спілки», затверджених розпорядженнями Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Переліку внутрішніх положень та процедур кредитної спілки, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 11 листопада 2003 року № 116, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 25 листопада 2003 р. за № 1078/8399 та розпорядження Нацкомфінпослуг від 19.09.2019 року №1840 «Про затвердження Положення про обов'язкові фінансові нормативи та вимоги, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами кредитних спілок, та визнання таким, що втратило чинність розпорядження Держфінпослуг від 16 січня 2004 року № 7», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2019 р. за N 1186/34157, Статуту кредитної спілки «Добробут», положень про її органи управління, та інших нормативних документів, що регулюють фінансову діяльність кредитних спілок.

1. Порядок здійснення фінансового планування та аналізу виконання планів кредитної спілки.

Фінансове планування в кредитній спілці «Добробут» (далі – кредитна спілка) здійснюється шляхом розробки та затвердження, не пізніше 20 грудня, спостережною радою бюджету кредитної спілки на наступний фінансовий рік. Складовою частиною бюджету є деталізований помісячний кошторис витрат кредитної спілки.

Затверджений бюджет на поточний фінансовий рік доводиться до відома загальним зборам членів кредитної спілки, що проводяться у поточному фінансовому році і розглядають річний звіт про діяльність органів управління кредитної спілки та її річний фінансовий звіт за попередній фінансовий рік. Загальні збори членів кредитної спілки, виходячи з результатів роботи кредитної спілки за попередній фінансовий рік та визначених пріоритетів розвитку кредитної спілки на поточний фінансовий рік, можуть надати свої висновки та пропозиції щодо затвердженого на поточний рік бюджету кредитної спілки. У цьому випадку, спостережна рада кредитної спілки вносить необхідні корективи до бюджету на поточний фінансовий рік на першому після загальних зборів членів кредитної спілки засіданні.

Зміни до бюджету кредитної спілки протягом поточного фінансового року вносяться рішенням спостережної ради за власною ініціативою або ініціативою інших органів управління кредитної спілки. Такі зміни не можуть суперечити наданим загальними зборами членів кредитної спілки висновкам та бюджетним директивам.

Проведення аналізу фактичне виконання бюджету на місячній основі та звітує про його виконання не рідше ніж один раз на квартал, якщо окремим рішенням спостережної ради кредитної спілки, прийнятим за власною ініціативою або ініціативою ревізійної комісії кредитної спілки, не буде встановлено місячну періодичність звітування.

2. Порядок формування та використання капіталу кредитної спілки в розрізі окремих його складових.

2.1. Капітал кредитної спілки складається з пайового, резервного та додаткового капіталів, а також залишку нерозподіленого доходу кредитної спілки.

Капітал є власністю кредитної спілки.

2.2. Пайовий капітал кредитної спілки формується за рахунок обов'язкових та додаткових пайових членських внесків членів кредитної спілки.

2.3. Обов'язковий пайовий внесок – обов'язковий зворотний внесок, що вноситься особою при вступі до кредитної спілки.

Розмір обов'язкового пайового внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється рішенням загальних зборів членів кредитної спілки як фіксована сума. Повернення обов'язкового пайового внеску члена кредитної спілки провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття уповноваженим на прийняття таких рішень органом кредитної спілки відповідного рішення.

2.4. **Додатковий пайовий внесок** – необов'язковий (добровільний) зворотний внесок члена кредитної спілки, що вноситься з метою збільшення пайового капіталу та забезпечення фінансової стабільності кредитної спілки.

Добровільний додатковий пайовий внесок члена кредитної спілки вноситься членом виключно за його бажанням без жодних обмежень щодо розміру чи періодичності внесення.

Підставою для повернення додаткових пайових внесків є припинення членства у кредитній спілці, незважаючи на дотримання кредитною спілкою фінансових нормативів, встановлених рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та/або рішеннями органів управління кредитної спілки. При цьому, повернення додаткового пайового внеску члена кредитної спілки провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць, після прийняття уповноваженим на прийняття такого рішення органу управління кредитної спілки відповідного рішення.

Добровільні додаткові пайові внески можуть бути повернені як у разі припинення членства в кредитній спілці, так і без втрати членства в кредитній спілці.

За умови дотримання кредитною спілкою нормативу, достатності капіталу добровільні додаткові пайові внески члена кредитної спілки без припинення його членства в кредитній спілці, можуть бути повернені через касу кредитної спілки або перераховані на рахунок члена кредитної спілки у банку на вибір члена кредитної спілки.

Спрямування добровільних додаткових пайових внесків на погашення кредиту та процентів за його користування або на поповнення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок здійснюється за письмовою заявою члена кредитної спілки за умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

Поповнення додаткового пайового внеску сумою процентів, нарахованих на внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок здійснюється за письмовою заявою члена кредитної спілки.

Додаткові пайові внески залучаються на бездоговірній основі.

Умови залучення та повернення додаткових пайових внесків є однаковими для всіх членів кредитної спілки.

2.5. За підсумками фінансового року нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні Спілки, розподіляється між членами Спілки пропорційно розміру їх пайових внесків у вигляді відсотків (процентів) у порядку, визначеному загальними зборами Спілки.

За рішенням загальних зборів членів Спілки нерозподілений дохід може бути направлений на формування резервного капіталу.

Крім цього, протягом року на додаткові пайові внески може розподілятися дохід у вигляді плати (процентів) в порядку та з періодичністю, визначеними загальними зборами членів Спілки.

Обов'язковою умовою розподілу доходу на додаткові пайові внески є досягнення нормативів капіталу, коефіцієнта платоспроможності, дотримання нормативу прибутковості та графіку формування резервного капіталу.

Максимально можлива сума доходу, яка може розподілятися у вигляді процентів на додаткові пайові внески визначається, як найменше з:

- суми наявного нерозподіленого доходу до розподілу;
- максимальної суми доходу, яка може бути розподілена на додаткові пайові внески, визначена таким чином, щоб доходність додаткових пайових внесків не перевищувала більш ніж у два рази середньозважену процентну ставку доходності внесків (вкладів) членів Спілки на депозитних рахунках;
- максимально можливої суми розподілу доходу на додаткові пайові внески, з урахуванням того, що загальна сума таких доходів, збільшена на загальну суму процентів, нарахованих на внески (вклади) членів Спілки на депозитні рахунки не може перевищувати суми процентів, нарахованих за цей період за кредитами, виданими членам Спілки;
- максимально можливої суми нерозподіленого доходу, розподіл якої забезпечить виконання нормативу платоспроможності як до розподілу, так і після нього.

Умови залучення , повернення додаткових пайових внесків та умови розподілу доходу у вигляді плати (процентів) протягом року або розподілу нерозподіленого доходу за підсумками фінансового року на ці внески є однаковими для всіх членів Спілки.

2.6. Резервний капітал кредитної спілки формується за рахунок:

- 1) вступних внесків членів кредитної спілки;
- 2) частини доходу кредитної спілки;
- 3) членських внесків до резервного капіталу та інших джерел.

2.7. Вступний внесок – обов'язковий незворотний внесок, що вноситься особою одноразово при її вступі до кредитної спілки та є умовою набуття членства в кредитній спілці. Розмір вступного внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється рішенням загальних зборів членів кредитної спілки як фіксована сума.

Вступний внесок повністю спрямовується на формування резервного капіталу. Нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на ці внески членів кредитної спілки не здійснюються

2.8. Формування резервного капіталу кредитної спілки протягом року відбувається за рішенням спостережної ради за умови дотримання кредитною спілкою нормативу прибутковості шляхом спрямування до резервного капіталу частини доходу кредитної спілки відповідно до графіка формування резервного капіталу, встановленого цим Положенням. З метою формування резервного капіталу та досягнення ним не менш як 15 % від суми активів кредитної спілки, зважених за ступенем ризику, протягом року встановлюється наступний графік формування резервного капіталу : кредитна спілка один раз у рік спрямовує на формування резервного капіталу нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками фінансового року в повному обсязі або частково, але не менш ніж 0,5% від нерозподіленого доходу, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками фінансового року. За рішенням спостережної ради кредитна спілка має право спрямовувати на формування резервного капіталу частину доходу більшу, ніж передбачена графіком формування резервного капіталу, встановленого цим Положенням.

За наявності непокритого збитку за звітними даними до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – Нацкомфінпослуг) за попередній період нерозподілений дохід поточного періоду у повному обсязі спрямовується на покриття збитку. Формування резервного капіталу відновлюється після повного покриття збитку.

2.9. Членський внесок до резервного капіталу – необов'язковий або обов'язковий незворотний внесок цільового призначення члена кредитної спілки, який формує резервний капітал кредитної спілки та можливість унесення якого до резервного капіталу передбачається статутом кредитної спілки. Необов'язковий членський внесок до резервного капіталу вноситься членом кредитної спілки на добровільній основі виключно за його бажанням без жодних обмежень щодо розміру чи періодичності внесення.

Рішенням загальних зборів може бути встановлена обов'язковість внесення всіма членами Спілки з визначеною періодичністю певної суми цільового внеску членів кредитної спілки до резервного капіталу.

2.10. Додатковий капітал кредитної спілки формується за рахунок наступних джерел:

- 1) цільових внесків членів кредитної спілки;
- 2) благодійних внесків фізичних та юридичних осіб;
- 3) безоплатно отриманого майна і необоротних засобів.

2.11. Цільовий внесок члена кредитної спілки в додатковий капітал – зворотній добровільний або обов'язковий внесок члена кредитної спілки цільового призначення, який формує додатковий капітал кредитної спілки .

Добровільний цільовий внесок члена кредитної спілки в додатковий капітал вноситься членом виключно за його бажанням без жодних обмежень щодо розміру чи періодичності внесення.

Рішенням загальних зборів може бути встановлена обов'язковість внесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми цільового внеску членів кредитної спілки в додатковий капітал, який повертається виключно при виході з кредитної спілки.

Нарахування плати (процентів) або розподіл доходу на цільові внески членів кредитної спілки в додатковий капітал не здійснюється.

Повернення необов'язкових (добровільних) цільових внесків у додатковий капітал повністю або частково не тягне за собою припинення членства фізичної особи в кредитній спілці.

Добровільний цільовий внесок в додатковий капітал повертається члену кредитної спілки в місячний строк з дня отримання письмової заяви в повному обсязі чи частково.

У разі припинення членства фізичної особи у кредитній спілці добровільний цільовий внесок в додатковий капітал повертається в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

Цільові внески в додатковий капітал залучаються на бездоговірній основі. Цільовий внесок в додатковий капітал не є платним.

Додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків.

2.12. Рішення про використання капіталу на покриття збитків кредитної спілки приймає спостережна рада кредитної спілки за результатами звітного року.

2.13. Якщо за підсумками звітного року кредитна спілка отримала збиток, який не змогла покрити за рахунок надходжень поточного року, його покриття здійснюється з урахуванням такої черговості та за рахунок:

- 1) залишку нерозподіленого прибутку;
- 2) резервного капіталу;
- 3) додаткового капіталу, крім цільових внесків членів у додатковий капітал;
- 4) цільових внесків членів кредитної спілки в додатковий капітал;
- 5) додаткових пайових членських внесків у пайовий капітал;
- 6) обов'язкових пайових членських внесків у пайовий капітал.

Якщо залишок непогашеної суми збитків менше ніж залишок членських внесків, за рахунок яких він має бути погашений, здійснюється пропорційне зменшення суми відповідного виду внесків кожного члена кредитної спілки.

2.14. Рішення спостережної ради кредитної спілки про використання капіталу на покриття збитків кредитної спілки має містити такі відомості:

- 1) розмір збитків, які не можуть бути покриті за рахунок надходжень поточного року;
- 2) складові капіталу кредитної спілки, за рахунок яких покриватимуться збитки;
- 3) розмір кожної складової капіталу кредитної спілки до і після покриття цих збитків;

4) розмір пайового та/або цільового членського внеску кожного члена кредитної спілки після покриття таких збитків, якщо покриття здійснювалось за рахунок їх пайових та/або цільових членських внесків.

2.15. Після прийняття спостережною радою рішення про покриття збитків за рахунок пайових та/або цільових членських внесків кредитна спілка зобов'язана протягом трьох робочих днів повідомити про це Нацкомфінпослуг та протягом десяти робочих днів повідомити членів кредитної спілки в порядку скликання загальних зборів

3. Порядок формування та використання страхового резерву

3.1. Кредитна спілка згідно з вимогами МСФЗ формує резерв у зв'язку зі знеціненням (зменшенням корисності) активів, складовою якого є РЗПВ, з метою покриття втрат від неповернення кредитів унаслідок реалізації кредитного ризику.

Розмір, у якому формується РЗПВ, залежить від розміру кредитного ризику за договорами кредиту.

Кредитна спілка формує РЗПВ за кожним договором кредиту окремо та обліковує зазначену інформацію в обліковій та реєструючій системі кредитної спілки.

3.2 Договір кредиту вважається простроченим, якщо членом кредитної спілки на дату визначення простроченості повністю або частково не виконано зобов'язань у строки та обсягах, встановлених умовами договору кредиту, щодо повернення тіла кредиту та/або сплати процентів за кредитом.

3.3 . Для розрахунку РЗПВ будь-який договір кредиту відноситься до певного рівня прострочення за такими ознаками:

не прострочений	- якщо прострочення на дату визначення простроченості немає
під наглядом	- якщо прострочення на дату визначення простроченості становить від 1 до 30 днів включно;
перший рівень	- якщо прострочення на дату визначення простроченості становить від 31 до 60 днів включно;
другий рівень	- якщо прострочення на дату визначення простроченості становить від 61 до 90 днів включно;
третій рівень	- якщо прострочення на дату визначення простроченості становить від 91 до 180 днів включно;
четвертий рівень	- якщо прострочення на дату визначення простроченості становить понад 180 днів.

3.4. Кількість днів прострочення за простроченим договором кредиту рахується в календарних днях на дату визначення простроченості, починаючи з наступного дня після відповідної календарної дати, визначеної договором кредиту як граничний строк сплати відповідної простроченої частини тіла кредиту та/або процентів. Якщо останній день строку припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, що визначений відповідно до закону, днем закінчення строку є перший за ним робочий день.

3.5. Особливості визначення рівня простроченості за кредитом:

якщо член кредитної спілки достроково повернув повністю або частково кредит, кредитна спілка має визначати рівень простроченості кредиту з урахуванням зробленого відповідного коригування зобов'язань члена кредитної спілки у бік їх зменшення та з урахуванням нового графіка платежів, якщо такий оформлявся;

якщо кількість календарних днів прострочення за різними зобов'язаннями в межах одного договору кредиту відрізняється, приймається більший за значенням строк;

кредитна спілка визначає єдину категорію рівня простроченості договору кредиту за кількома договорами кредиту щодо одного члена кредитної спілки, використовуючи найвищу;

кредитна спілка визначає рівень простроченості договору кредиту відповідно до умов договору кредиту на момент його укладання, крім випадків зміни строку дії договору кредиту для кредитної лінії за умови відсутності прострочених зобов'язань за договором кредиту для кредитної лінії;

якщо прострочену заборгованість за кредитним договором було повністю погашено, кредитна спілка має право переглянути рівень простроченості за таким договором на нижчий рівень. Рівень простроченості не знижується після погашення простроченої заборгованості, якщо прострочену заборгованість погашено неповністю;

кредитна спілка може класифікувати договір кредиту за більш високою категорією, ніж це визначено вище, якщо внаслідок оцінки (аналізу) договору кредиту відповідно до вимог МСФЗ,

включаючи ситуацію з вартістю застави, фінансового стану боржника, витрат на компенсацію боргових зобов'язань (у тому числі судові витрати тощо), або інших умов, які могли б призвести до збільшення кредитного ризику, прогнозується більше збитків, ніж передбачено рівнем простроченості договору кредиту згідно з класифікацією, наведеною вище;

кредитна спілка може не формувати РЗПВ за договором кредиту, якщо розмір простроченої заборгованості за договором кредиту не перевищує 250 грн.

3.6. Розмір необхідного РЗПВ кредитна спілка визначає як суму РЗПВ, сформованих за кожним договором кредиту окремо.

РЗПВ за конкретним договором кредиту визначається за такою формулою:

$$\text{РЗПВ} = (\text{К} + \text{П}) \times \text{І} \times \text{З},$$

де **К** - залишок зобов'язань за тілом кредиту;

П - залишок зобов'язань за нарахованими, але несплаченими процентами;

І - ймовірність дефолту члена кредитної спілки;

З - коефіцієнт покриття боргу заставою.

Розмір показника **І** відображає ймовірність припинення виконання членом кредитної спілки своїх зобов'язань за договором кредиту. Кредитна спілка визначає розмір показника **І** самостійно відповідно до внутрішніх положень кредитної спілки. Установлені кредитною спілкою значення показника **І** не можуть бути меншими, ніж такі значення залежно від визначеного кредитною спілкою рівня простроченості договору кредиту:

непрострочені: $I = 0,15$ відсотка;

під наглядом: $I = 1$ відсоток;

перший рівень: $I = 20$ відсотків;

другий рівень: $I = 50$ відсотків;

третій рівень: $I = 70$ відсотків;

четвертий рівень: $I = 100$ відсотків.

Кредитна спілка визначає розмір показника **З** на підставі виду застави та рівня покриття зобов'язань заставою відповідно до внутрішніх положень кредитної спілки. Установлені кредитною спілкою значення показника **З** не можуть бути менше ніж значення коефіцієнта покриття боргу заставою (**З**), передбачені в додатку до цього Положення. Якщо предметом застави є майно, яке не визначене в додатку до цього Положення, рівень покриття зобов'язань заставою становить менше ніж 20 відсотків, або заставу не оформлено належним чином відповідно до законодавства, або прострочення за договором кредиту становить понад 365 днів - показник **З** дорівнює 1.

Розрахункова сума РЗПВ порівнюється з розміром фактично сформованого РЗПВ і відповідно до виявленого відхилення здійснюється збільшення або зменшення фактичного розміру РЗПВ.

Перерахунок РЗПВ здійснюється кредитною спілкою щомісяця станом на останній день місяця.

Якщо кредитна спілка вище оцінює ймовірність дефолту члена кредитної спілки, РЗПВ формується кредитною спілкою в більшому розмірі, ніж визначено цим Положенням, відповідно до порядку, визначеного внутрішніми положеннями кредитної спілки, але не може бути більше ніж сума залишку зобов'язань за договорами кредиту на таку саму дату.

3.7. Порядок використання РЗПВ для списання заборгованості за простроченими кредитами здійснюється кредитною спілкою відповідно до законодавства та внутрішніх положень кредитної спілки.

3.8. Кредитною спілкою з метою покриття втрат за іншою дебіторською заборгованістю формується резерв сумнівних боргів.

3.9. Розмір резерву сумнівних боргів визначається кредитною спілкою відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ).

3.10. Сума сформованого резерву сумнівних боргів на дату балансу не може перевищувати загальну суму іншої дебіторської заборгованості.

3.11. Списання сум заборгованості за рахунок страхового резерву здійснюється за рішенням уповноваженого органу кредитної спілки за наявності обставин, які підтверджують неможливість погашення такої заборгованості, з урахуванням ознак, визначених Податковим кодексом України.

При цьому списання сум заборгованості за кредитами здійснюється за рахунок резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, а списання сум заборгованості за іншими активними операціями (крім кредитних операцій) – за рахунок резерву сумнівних боргів.

3.12. У разі якщо всі заходи щодо стягнення безнадійної заборгованості згідно з порядком, визначеним цим пунктом, не дали позитивного результату, кредитна спілка відносить таку заборгованість на витрати в частині, що не відшкодована за рахунок страхового резерву, створеного відповідно до цього пункту.

4. Порядок формування та використання фондів кредитної спілки в розрізі окремих фондів.

4.1. В кредитній спілці за рішенням загальних зборів можуть створюватися фонди, в тому числі благодійні, порядок формування та використання яких встановлюється відповідними положеннями кредитної спілки.

4.2. Положення про фонди, рішення щодо створення яких прийнято загальними зборами членів кредитної спілки, затверджуються її спостережною радою, і мають містити:

- 1) визначення мети створення фонду,
- 2) порядок формування фонду,
- 3) порядок використання коштів фонду,
- 4) порядок ліквідації фонду.

4.3. Порядок формування кожного з фондів включає в себе джерела, обсяги та періодичність надходження грошових коштів, в тому числі внесків, за рахунок яких формується фонд. При цьому, у разі формування певного фонду за рахунок внесків членів кредитної спілки, рішення про їх внесення до такого фонду, включаючи визначення розміру цих внесків, періодичності їх внесення тощо, має бути прийняте загальними зборами членів кредитної спілки.

4.4. Порядок використання кожного з фондів включає в себе встановлення обмежень щодо спрямування коштів фонду виключно на потреби визначені рішенням загальних зборів членів кредитної спілки із зазначенням періодичності та напрямків використання коштів фонду, визначення норм, дотримання яких передбачено рішенням загальних зборів та визначеною метою створення фонду, уповноваження певного органу управління кредитної спілки щодо розпорядження коштами фонду, затвердження процедур прийняття рішення про використання коштів фонду тощо.

4.5. У разі створення окремих фондів, в тому числі благодійних, кредитна спілка, також, зобов'язана внести необхідні зміни щодо визначення порядку формування та використання таких фондів до цього Положення та надати копії відповідних положень до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг протягом п'ятнадцяти робочих днів після їх затвердження.

4.6. Кредитна спілка має право здійснювати благодійну діяльність за рахунок частини доходу кредитної спілки, отриманого в звітному періоді, за умови дотримання кредитною спілкою нормативів достатності капіталу, коефіцієнта платоспроможності та мінімального нормативного розміру резервного капіталу, а також за умови дотримання нормативу прибутковості.

5. Порядок придбання та продажу майна кредитної спілки, розміщення її тимчасово вільних коштів та коштів, що повинні зберігатися у формі ліквідних активів.

5.1. Кредитна спілка відповідно до свого Статуту володіє, користується та розпоряджається належним їй майном.

5.2. Рішення про придбання та продаж майна чи замовлення послуг/робіт на суму, що не перевищує 50 % капіталу кредитної спілки приймає голова правління.

Рішення про придбання та продаж:

- нерухомого майна,
- автомобільного транспорту,
- іншого майна чи замовлення послуг/робіт вартістю, що перевищує зазначену суму,

приймається спостережною радою кредитної спілки за поданням голови Правління.

5.3. Тимчасово вільні кошти кредитна спілка може розмістити :

- 1) на депозитних рахунках в банках, що мають ліцензію на роботу з вкладами населення;
- 2) на депозитних рахунках в об'єднаній кредитній спілці;
- 3) в державних облігаціях внутрішньої позики строком погашення до одного року.

5.4. Сума грошових коштів, що знаходяться в касі та на поточному рахунку в банку повинні складати 10% від суми внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки на вимогу та строкових внесків (вкладів) членів кредитних спілок на депозитні рахунки, кінцевий строк погашення яких настав. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

6. Порядок здійснення контролю у кредитній спілці.

Внутрішній контроль.

6.1. Контроль за виконанням планів кредитної спілки та порядок проведення перевірок.

Контроль за виконанням планів діяльності кредитної спілки, в тому числі бюджету, здійснюють спостережна рада, ревізійна комісія та служба внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки в межах компетенції, визначеної законодавством, а саме:

В рамках контролю за виконанням бюджету ревізійна комісія не рідше одного разу на рік проводить перевірку результатів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки.

Результати перевірки розглядаються на засіданні ревізійної комісії та доводяться до відома загальних зборів та спостережної ради кредитної спілки.

Висновок ревізійної комісії про результати діяльності кредитної спілки подається на затвердження загальним зборам .

Звіт про виконання бюджету звітного року погоджений з ревізійною комісією розглядається на першому, після закінчення фінансового року, засіданні спостережної ради разом.

Перевірка поточної діяльності кредитної спілки та її відокремлених підрозділів проводиться ревізійною комісією.

Ревізійна комісія має право, в рамках кошторису визначеного спостережною радою кредитної спілки, для проведення перевірок залучати на договірних засадах зовнішніх експертів з числа осіб, які не перебувають у трудових відносинах із кредитною спілкою, чи незалежного аудитора (аудиторську фірму).

Ревізійна комісія щоквартально проводить:

- а) перевірку дотримання касової дисципліни;
- б) вибіркове співставлення відповідності записів в особових картках (книгах, відомостях)

данам бухгалтерського обліку

- в) перевірку окремих аспектів діяльності правління та кредитного комітету.

Позапланові перевірки провадяться ревізійною комісією за рішенням спостережної ради або на вимогу не менш як 20 відсотків членів кредитної спілки.

Результати проведених перевірок ревізійна комісія доводить до відома спостережної ради на її найближчому засіданні.

Ревізійна комісія має право подавати рекомендації спостережній раді та іншим органам управління щодо покращення організації їхньої роботи або усунення виявлених недоліків. Останні зобов'язані на найближчому своєму засіданні розглянути дані рекомендації і прийняти рішення щодо них. Про прийняті рішення, органи управління повідомляють ревізійну комісію.

Голова правління кредитної спілки або інша уповноважена наказом голови правління особа, контролює виконання кредитною спілкою фінансових нормативів, встановлених розпорядження Держфінпослуг №7 від 16 січня 2004 року «Про затвердження Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» з періодичністю, визначеною зазначеним нормативно-правовим актом. У випадку виявлення фактів порушення кредитною спілкою фінансових нормативів, уповноважена, на здійснення контролю за дотриманням фінансових нормативів, наказом голови правління особа зобов'язана повідомити про це голову правління.

Служба внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки, яка організована у формі визначення окремої посадової особи кредитної спілки –«спеціаліст внутрішнього аудиту (контролю)» здійснює:

- 1) нагляд за поточною діяльністю кредитної спілки;
- 2) контроль за дотриманням законів, нормативно-правових актів органів, якими здійснюється державне регулювання ринків фінансових послуг, та рішень органів управління кредитної спілки;
- 3) перевірку результатів поточної фінансової діяльності кредитної спілки;
- 4) аналіз інформації про діяльність кредитної спілки, професійну діяльність її працівників, випадки перевищення повноважень посадовими особами кредитної спілки;
- 5) виконання інших передбачених законами функцій, пов'язаних з наглядом та контролем за діяльністю кредитної спілки.

Служба внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки підпорядковується спостережній раді кредитної спілки і звітує перед нею.

Служба внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки організаційно не залежить від інших підрозділів кредитної спілки.

Внутрішній аудит (контроль) здійснюється з дотриманням особливостей, які встановлюються статтею 15¹ Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Порядком проведення внутрішнього аудиту (контролю) у фінансових установах, затвердженим розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 05.06.2014 року №1772, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2014 р. за №885/25662 та інших нормативно-правових актів.

Зовнішній контроль.

6.2. Кредитна спілка зобов'язана вести оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї діяльності відповідно до законодавства України, а також статистичну звітність та подавати її в установлених порядку та обсязі органам державної влади.

Кредитна спілка подає Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг фінансову звітність та інші звітні дані в обсягах, формах та у строки, встановлені комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, а також надає на запити зазначеної комісії необхідні пояснення щодо звітних даних.

Разом із звітними даними кредитна спілка подає також витяги з протоколів засідань спостережної ради та ревізійної комісії про розгляд звітних даних, поданих до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за попередній звітний період.

З метою підтвердження достовірності та повноти річної звітності кредитної спілки, щорічно проводяться аудиторські перевірки.

Аудитор (аудиторська фірма), що підтверджують річну фінансову звітність кредитної спілки, повинен бути визначений загальними зборами кредитної спілки.

Забороняється проведення аудиту:

- 1) аудитором, який має прями родинні стосунки з членами органів управління кредитної спілки;
- 2) аудитором, який має особисті майнові інтереси в кредитній спілці, що перевіряється;
- 3) аудитором - членом органів управління чи членом кредитної спілки, яка перевіряється;
- 4) аудитором - працівником кредитної спілки, що перевіряється;
- 5) якщо розмір винагороди за надання аудиторських послуг не враховує необхідного для якісного виконання таких послуг часу, належних навичок, знань, професійної кваліфікації та ступінь відповідальності аудитора;

б) аудитором, який не внесений до реєстру аудиторів, які мають право проводити аудит фінансових установ, що ведеться Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Кредитна спілка зобов'язана не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком шляхом розміщення на власній веб-сторінці з опублікуванням у періодичних або неперіодичних виданнях, а також до 1 червня наступного за звітним роком, подати до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг аудиторський висновок та річну фінансову звітність.

6.3. Порядок звітування правління та кредитного комітету перед спостережною радою та ревізійною комісією.

Правління на кварталній основі подає на розгляд спостережній раді дані щодо результатів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки. Звіт правління надається у формі звітних даних, що подаються до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (додатки 2-4, 7, 8, 9), крім того розкриття окремих аспектів діяльності відокремлених підрозділів кредитної спілки та аспектів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки може здійснюватися у формі додаткових таблиць, відомостей, графіків тощо.

Кредитний комітет на кварталній основі подає спостережній раді звіт щодо структури кредитного портфеля, кількості та обсягів виданих членам кредитної спілки кредитів та простроченості. Обов'язковою формою подання звіту кредитного комітету є звітні дані до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (додатки 5,6), крім того кредитний комітет може подавати на розгляд спостережної ради додаткову інформацію у вигляді таблиць, відомостей, графіків, тощо.

Спостережна рада та Ревізійна комісія на кварталній основі розглядає звітні дані, подані кредитною спілкою за попередній звітний період до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про що відображається в протоколі засідання відповідного органу управління.

Якщо рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг встановлено інші строки подання звітних даних кредитною спілкою, правління та кредитний комітет зобов'язані звітувати спостережній раді в строки, визначені для подання звітних даних до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

7. Вимоги до звітності про фінансово-господарську діяльність кредитної спілки за рік, що надсилається членам кредитної спілки та представляється загальним зборам членів кредитної спілки для затвердження.

7.1. Членам кредитної спілки, разом із запрошенням на чергові загальні збори надсилається звіт про діяльність органів управління та річний фінансовий звіт кредитної спілки, складений в наступному скороченому форматі:

Основні балансові статті:

	Початок року	Кінець року	Зміни за рік, %
Активи, разом			
Кредитний портфель			
в тому числі членам КС			
Кредити з порушенням режиму сплати, в тому числі:			
Прострочені кредити			
Неповернені кредити			
Безнадійні кредити			
Сума фактично сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок			
Фінансові інвестиції, в тому числі:			
Грошові кошти на депозитних рахунках в банках			
Внески (вклади) на депозитні рахунки в об'єднану кредитну спілку			

Внески до капіталу кооперативного банку			
Внески до капіталу об'єднаної кредитної спілки			
Державні цінні папери			
<i>Внески до капіталу бюро кредитних історій (даний рядок залишається у кредитних спілках, статутом яких передбачена участь в бюро кредитних історій)</i>			
Капітал КС, в тому числі:			
Пайовий капітал			
Резервний капітал			
Додатковий капітал			
Нерозподілений дохід (збиток)			
Зобов'язання КС, в тому числі:			
Внески (вклади) членів КС на депозитні рахунки			
Інші платні зобов'язання			
Неоплатні зобов'язання			

Виконання бюджету за звітний рік:

	План	Факт
Доходна частина:		
Проценти за кредитами		
Проценти від фінансових інвестицій		
Інші доходи		
Доходи разом		
Витратна частина (кошторис)		
Нараховані проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки членів КС		
Нараховані проценти за зобов'язаннями перед юридичними особами		
Витрати, пов'язані із залученням коштів		
Витрати на страхування кредитів та внесків (вкладів), членів КС на депозитних рахунках		
Витрати на нарахування заробітної плати та обов'язкових платежів		
Інші операційні витрати, у тому числі на благодійну діяльність		
Витрати на формування спільних фінансових фондів асоціацій		
Податок на прибуток нарахований		
Інші витрати		
Загальна сума операційних витрат		
Витрати на формування резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок		
Витрати на списання несплачених процентів за кредитами		
Усього витрат		
Фінансовий результат		
Розподіл доходу за рішенням спостережної ради, у тому числі:		
На формування резервного капіталу		
Нерозподілений дохід (збиток)		

За бажанням члена кредитної спілки, йому надається для ознайомлення статут, внутрішні положення, рішення органів управління, річна фінансовою звітністю та звітними даними (або копіями цих документів, засвідченими в установленому законодавством порядку), достовірність і повнота яких підтверджені аудитором (аудиторською фірмою), у головному офісі, а також у будь-якому з відокремлених підрозділів кредитної спілки.

7.2. На затвердження загальним зборам подаються підтверджені аудиторським висновком звітні дані до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових

послуг за звітний рік. При цьому, відповідність даних, зазначених у надісланому членам кредитної спілки річному фінансовому звіті, даним, наведеним у звітних даних до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за звітний рік, підтверджує ревізійна комісія кредитної спілки у своєму висновку.

7.3. Інші питання, пов'язані із здійсненням фінансового управління за необхідності розкриваються в окремих положеннях процедурах, або порядках, затверджених спостережною радою кредитної спілки за поданням правління.

8. Питома вага внесків (вкладів) на депозитні рахунки в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення.

8.1 Кредитна спілка залучає внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за умови, що питома вага внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення відповідно становитиме в межах від 0% до 5% для строкових внесків (вкладів) на депозитний рахунок на строк від 1 до 3 місяців (включно), від 0% до 5% для строкових внесків (вкладів) на депозитний рахунок на строк від 3 до 12 місяців (включно), від 0% до 80% для строкових внесків (вкладів) на депозитний рахунок на строк від 12 до 60 місяців (включно), від 0% до 10% для внесків (вкладів) на депозитний рахунок на вимогу на строк від 1 до 12 місяців (включно). При цьому, для строкових внесків (вкладів) на депозитні рахунки допускається взаємопов'язане коливання зазначених у цьому абзаці показників в межах 10% питомої ваги внесків (вкладів) на депозитні рахунки в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення. Також, допускається відхилення від встановлених в цьому абзаці показників з метою виконання вимог щодо дотримання фінансових нормативів діяльності, затверджених законодавством.

Кредитна спілка повинна припинити залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки, починаючи з дати, з якої вона підпадає хоча б під одну з таких ознак:

значення нормативу достатності капіталу (K2) становить менше ніж 5 відсотків;

кредитна спілка протягом п'яти робочих днів та більше не виконує законної письмової вимоги члена кредитної спілки щодо повернення внеску (вкладу) (або його частини) та/або процентів за зобов'язаннями відповідно до умов договорів залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки.

Зазначені в цьому пункті обмеження діють до дати усунення ознак, які їх спричинили.

З дати виникнення до дати зняття з кредитної спілки обмежень, встановлених цим пунктом, кредитна спілка має також обмежити свою діяльність у частині видачі кредитів сумою повернених нею членам кредитної спілки в такий період внесків (вкладів) на депозитні рахунки.

Додаток
До положення про фінансове управління
кредитної спілки «Добробут»
(пункт 3.6 розділу 3)

ЗНАЧЕННЯ коефіцієнта покриття боргу заставою (З)

Вид застави	Значення коефіцієнта покриття боргу заставою (З) залежно від рівня покриття зобов'язання заставою				
	від 20 % до 39 % включно	від 40 % до 59 % включно	від 60 % до 79 % включно	від 80 % до 99 % включно	100 % і більше
Грошові кошти, розміщені як внесок (вклад) на депозитному рахунку в кредитній спілці, за умови, що строк розміщення коштів не менше строку договору кредиту	0,8	0,6	0,4	0,2	0
Нерухоме майно, що належить до житлового фонду (квартири)	0,85	0,7	0,55	0,4	0,25
Легкові автомобілі	0,85	0,7	0,55	0,4	0,25
Інше нерухоме майно (крім земельних ділянок)	0,89	0,78	0,67	0,56	0,45
Транспортні засоби (крім легкових автомобілів)	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5
Біологічні активи	0,92	0,84	0,76	0,68	0,6
Земельні ділянки (крім земельних ділянок, за якими їх купівлю, продаж та зміну цільового призначення (використання) обмежено на законодавчому рівні)	0,93	0,86	0,79	0,72	0,65